

A. Priesol • D. Randuška

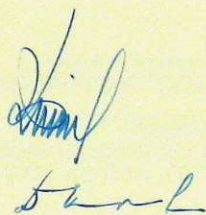
DOBROČSKÝ PRALES

1967

Vydala Vysoká škola lesnícka a drevárska vo Zvolene
v Slovenskom vydavateľstve pôdohospodárskej literatúry
v Bratislave

DOBROČSKÝ PRALES

Handwritten signature in blue ink, appearing to be 'K. Priesol'.

DOC. ING. ADOLF PRIESOL, CSc.
DOC. DR. ING. DUŠAN RANDUŠKA

Táto publikácia bola vydaná pri príležitosti 160. výročia lesníckeho vysokého školstva, 15. výročia pôsobenia vo Zvolene a 20. výročia založenia drevárskeho vysokoškolského štúdia v ČSSR.

Эта публикация была издана по случаю 160-ой годовщины основания Высшей лесной школы, 15-ой годовщины ее деятельности в г. Зволене и 20-ой годовщины основания факультета механической технологии древесины в ЧССР.

This publication was published on the occasion of the 160th anniversary of Forest University Studies, the 15th anniversary of action in Zvolen and the 20 anniversary of the establishment of Wood University Studies in Czechoslovakia.

Diese Publikation erschien aus Anlass des 160 jährigen Jubiläums, das forstliche Hochschulwesen feiert, weiters anlässlich der 15 jährigen Wirkungsdauer der Hochschule in Zvolen und des 20 jährigen Jubiläums des Hochschulstudiums der Holzwirtschaft in der ČSSR.

Obsah

1.0. Úvod	13
2.0. História a doterajšie práce	19
3.0. Prírodné pomery Dobročského pralesa	26
3.1. Geografická orientácia	26
3.2. Geologická a geomorfologické pomery	26
3.3. Klimatické pomery	27
3.4. Typologické pomery	30
4.0. Štruktúra a vývoj pralesa	47
4.1. Vývojové štádiá pralesa	49
4.2. Štruktúra pralesa	53
4.2.1. Štádium rozpadu — štádium nástupu	54
4.2.2. Štádium dorastania	66
4.2.3. Štádium optima	76
4.3. Produkčné pomery pralesa	88
5.0. Záverečné poznámky	97
Literatúra	119

Index

1.0 Introduction	13
2.0 History and present works	19
3.0 Nature conditions of the Dobroč Virgin Forest	26
3.1 Geographical orientation	26
3.2 Geological and geomorphological conditions	26
3.3 Climatic conditions	27
3.4 Typological conditions	30
4.0 Structure and development of the virgin forest	47
4.1 Development stages of the virgin forest	49
4.2 Structure of the virgin forest	53
4.2.1 Stage of decomposition — stage of starting	54
4.2.2 Stage of growing up	66
4.2.3 Optimal stage	76
4.3 Production conditions of the virgin forest	88
5.0 Final notes	97

1.0. Úvod

Najvýznamnejšie miesto medzi prírodnými rezerváciami a chránenými územiaми našej krajiny zaujímajú lesné rezervácie. Z celkovej výmery lesných rezervácií v ČSSR je asi 2000 ha predmetom ochrany zachovanie pôvodných prírodných lesných porastov, prípadne zvyškov pralesov. Mnohé z týchto objektov sú už dlhú dobu vyčlenené z lesníckej hospodárskej činnosti a tak možno povedať, že ide o zachovalé zvyšky prírody, v ktorých les neovplyvňovali (aspoň dlhú dobu) hospodárske zásahy človeka, prípadne len nepriamo hospodárením v okolitých porastoch. Medzi takéto neporušené časti prírody patrí aj lesná rezervácia „Dobročský prales“, ktorý je jednou z najstarších lesných rezervácií na Slovensku.

Výskum pralesovitých lesných rezervácií a zvyškov pôvodných prírodných lesov tvorí dôležitú súčasť lesníckeho a prírodovedeckého výskumu vo všetkých krajinách s vyspelým lesným hospodárstvom. Očakáva sa, že systematické štúdium štruktúry, zákonitostí rastu a prírastku stromov a porastov v závislosti od rastového prostredia, v ktorom sa les vyvíja, pomôže rozriešiť mnoho otázok biologického a produkčného charakteru, ktoré potom možno využiť v praxi lesného hospodárstva. Využitím poznatkov zo štúdia prírodných lesov v lesníckej praxi sa sleduje požiadavka, aby sa pestovanie lesov uskutočňovalo v súlade s biologickými princípmi, čo môže zabezpečiť trvalú a plynulú produkciu akostnej drevnej hmoty. O potrebe a význame štúdia pralesovitých prírodných lesov svedčí i veľké množstvo publikácií

európskej a svetovej literatúry, ktoré sa v posledných desaťročiach venovali tejto problematike.

Základnou prácou o účeloch a metodike štúdia štruktúry a prírastku pralesov, ktorej zásady sa vypracovali i podľa poznatkov získaných práve v našej rezervácii „Dobročský prales“, je práca LEIBUNDGUTA (20). Pralesovité rezervácie, ktoré neovplyvňovali ľudské zásahy umožňujú poznať zákonitosti štruktúry a dynamiky lesa, a preto výskum pralesov je podľa autora jedným zo základných pilierov pestovného a produkčného výskumu. Pritom odporúča štúdiom pralesov vykonávať metódou štatistickej analýzy, ktorá spočíva v podchytení typických foriem štruktúry (fáza optimálna, fáza starnutia, fáza rozpadu, fáza zmladzovania, fáza výberná) na trvalých pokusných plochách tak, aby sa umožnilo vzájomné porovnávanie a odvodenie prirodzenej dynamiky pralesa. Zdôrazňuje ďalej potrebu štádiálneho hodnotenia stromov (vitalita, vývojová tendencia) čo sa prejavilo v navrhutej klasifikácii stromových tried u nás známej pod názvom oxfordská klasifikácia. Na túto prácu ako aj na predchádzajúcu prácu WECKA (42) naviazala pri štúdiu a klasifikácii pralesov väčšina ďalších autorov.

Zo zahraničných autorov treba ešte spomenúť aspoň prácu ECKHAT G., NATHER J., ZUKRIEGL K. (7) týkajúce sa pralesov v rakúskych Alpách, FRÖHLICHA J. (8) zhrňujúcu skúsenosti z práce v pralesovitých oblastiach mnohých európskych a mimoeurópskych krajín za posledných 40 rokov, PINTARIČA K. (23) o pralesoch v Juhoslávii, PLOCHMANNA R. (24) o výstavbe a zmenách drevinového zloženia v kanadských lesoch POPESCU-ZELETINA a spolupracovníkov (27, 28) o štruktúre pralesov v rumunských Karpatoch, SERVASA R. (38) o severských pralesoch, VEZINA P. (40) o poznatkoch z kanadských pralesov a zovšeobecnení poznatkov zo štúdia prírodných lesov a ďalší. Veľkú pozornosť venuje potrebe štúdia pralesovitých útvarov, ich definícii RUBNER (37).

Základ výskumu prirodzených a pralesovitých lesov položili u nás ZLATNÍK A., KORSUŇ F. (46) pri prieskume prirodzených lesov Zakarpatskej Ukrajiny o čom publikovali i ďalšie práce

1. Pohľad do pralesa — pokročilá časť rozpadu. Foto D. Randuška 1964

1. Вид части девственного леса — прогрессирующая часть разрушения. Фотография Д. Рандушка 1964 г.

1. A sight of the virgin forest — advanced part of decomposition. Photo Randuška 1964.

1. Einblick in den Urwald — ein fortgeschrittener Teil des Zerfalls. Aufnahme D. Randuška 1964.